

UITEENVALLLEN USSR VERONTRUST CHINA

CHINESE STAATSPERS ONDERSTREEPT VERDIENSTEN COMMUNISME

ZOP, 10 januari 1992

In de afgelopen week heeft de Volksrepubliek China betrekkingen aangeknoopt met zes voormalige Sovjet-Republieken. Nu democratische en zelfstandige staten. Maar binnenskamers predikt China socialisme en doet er alles aan om afscheidingsbewegingen de kop in te drukken. Hoe verkoopt China deze erkenning van nieuwe democratieën met hun liberale beleid aan het thuisfront?

(Door Jan van der Made)

BEIJING (ZOP) *Beijing wanbao*! "Koop het Avondblad van Beijing, en lees hoe slecht het gaat met de economie in Rusland!", klinkt het door de metro in Beijing. De krantenverkoper is snel van zijn stapel kranten af. Het Avondblad, een staatskrant die te koop is voor 6 cent, verdraait de feiten niet maar licht alleen de negatieve kanten uit de "Nieuwe situatie" in de voormalige Sovjet Unie. Net als de *Beijing qingniqn bao*, de *Jeugdkrant van Beijing*, een weekblad dat bij alle straatstallen te koop is. De Jeugdkrant heeft in haar editie van 4 januari een artikel van twee volle pagina's getiteld "De Laatste Winter van de Sovjet-Unie". Sombere zwart-witfoto's van het Kremlin flankeren de tekst en onder het artikel staat een foto van een rij hopeloze mensen met boodschappentassen die wacht bij een winkel met slechtgevulde schappen.

Uur na uur worden de laatste dagen van het Sovjet rijk beschreven en het artikel eindigt waarschuwend met een citaat uit de afscheidstoespraak van Michael Gorbatsjov, de laatste Sovjetleider: "Het belangrijkste is de eenheid van de staat. Altijd wanneer het oude Rusland verdeeld was zag het nederlagen ..."

HEERLIJK VOEDSEL

Als tegenwicht wordt het succes van de Chinese economie benadrukt. De engelstalige *China Daily* publiceert een foto van een paar winkelende buitenlanders. Bijschrift: "Mensen uit het oostblok worden aangetrokken tot China's overvloedige markten". Of er is een foto van een tot de nok gevulde groentewinkel "Voedsel, heerlijk voedsel! De Beitaipingzhuang voedselsmarkt heeft bijna honderd verschillende soorten groenten om klanten te bevredigen ..."

Ondertussen vraagt de *Jingji ribao (Economisch Dagblad)* zich af wat de luxegoederen zijn van de jaren Negentig. "In de jaren Zeventig moesten we allemaal een fiets, een polshorloge en een naaimachine hebben. In de jaren Tachtig een kleurentv, een ijskast en een wasmachine. Maar eind jaren Tachtig waren er 365 miljoen fietsen, 557 miljoen horloges en 136 miljoen naaimachines in China. En aan begin van jaren Negentig waren er 166 miljoen kleurentv's, 26 miljoen ijskasten en 87 miljoen wasmachines. En nu? De telefoon, de auto en een eigen woning? Of de videorecorder, de stereotoren en de airconditioner?"

WERELDWIJD COMLOT

Al dit economisch geluk zou onmogelijk geweest zijn zonder de bezielende leiding van Deng Xiaoping, is de teneur van de staatsmedia. Het Socialisme met Chinese karaktertrekken dat in de jaren '80 ontluikte benadrukt economische groei. Dat socialisme moet dus met hand en tand worden verdedigd, en dat wordt steeds ingewikkelder naarmate meer landen het afzweren. Steeds meer lijken leiders in Beijing het gevoel te krijgen het slachtoffer te zijn van een wereldwijd complot dat er op is gericht China op vreedzame wijze te laten evolueren zodat het uiteindelijk het communisme de rug toekeert.

Maar zover is het nog niet. Het Departement van Propaganda richt zich volledig op hen die de partij aanvankelijk aan de macht brachten: de boeren. Op 26 december, de ochtend nadat Gorbatsjov ontslag nam, publiceerden alle grote kranten paginawijd het communiqué van het 8e partijplenum met als thema "Verbetering van de Landbouw en Werk in de Boerendorpen". De kranten waren gevuld met berichten over partijkaders die op pad gingen om de boeren te doordringen van de Chinese versie van het socialisme.

De CCP is een reusachtige boerenpartij die haar wortels in het platteland heeft, in tegenstelling tot de CPSU die in de steden groot werd. Het is dus zaak dat de 800 miljoen Chinese boeren in het gareel blijven zodat de partij zich verzekerd weet van een betrouwbare achterban. "Zonder stabiliteit op het platteland geen goede levensstandaard", zegt het communiqué, want dat kan alleen maar tot leiden tot chaos.

Dat er diplomatieke betrekkingen worden aangeknoopt met de zes landen die zich hebben afgesplitst van Rusland is een noodzakelijk kwaad. Beijing "respecteert de keuze" van hun respectievelijke inwoners. Bovendien kunnen banden tussen deze landen met Beijing de stabiliteit in Centraal Azië alleen maar ten goede komen.

Toegegeven, luan, chaos, is een telkens terugkerend verschijnsel in China, maar op dit moment houdt Beijing vast aan een wankele stabiliteit gebaseerd op een economie die kan zorgen voor voldoende voedsel voor iedereen: met een volle maag maak je nou eenmaal geen revolutie.

© Jan van der Made